

Opinia Komitetu Regionów – Klastry i polityka dotycząca klastrów

(2008/C 257/12)

ZALECENIA KOMITETU REGIONÓW

- Wzywa Komisję Europejską do opracowania programu ramowego w celu ułatwienia współpracy i wspólnych działań obejmujących wszystkie zainteresowane organy administracji oraz do przygotowania wytycznych w sprawie ustanowienia i powiązania klastrów — w tym także w sposób transgraniczny. Współpraca pomiędzy klastrami jest obiecującym sposobem wzmocnienia zdolności innowacyjnej Europy i zwrócenia uwagi inwestorów i innowatorów z całego świata. Dlatego też transgraniczna współpraca organizacji klastrów nie powinna ograniczać się wyłącznie do sfery europejskiej, lecz mieć miejsce na skalę światową, tak aby ostatecznym celem było utworzenie tzw. „world level clusters”.
- Uważa, że powinny istnieć ogólne ramy strategiczne jednoczące podejścia różnych zainteresowanych podmiotów (administracji publicznej, wyższych uczelni, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw) pozwalające na przeprowadzenie w sposób skoordynowany trzech wspomnianych powyżej procesów:
 - umożliwienia tworzenia warunków stymulujących tworzenie klastrów;
 - wspierania realizacji inicjatyw zaproponowanych przez klastry;
 - stworzenia wzajemnych powiązań między klastrami, zarówno w skali krajowej jak i transgranicznej, w celu współpracy i wymiany doświadczeń.
- W związku z tym proponuje jako pierwszy krok w kierunku opracowania ram strategicznych utworzenie grupy ekspertów wysokiego szczebla, która zbadałaby tę kwestię i wyznaczyła Radzie i Komisji kierunek integracji i harmonizacji kryteriów.

Sprawozdawca: Antonio González TEROL (ES/PPE) Dyrektor generalny ds. europejskich Wspólnoty Autonomicznej Madrytu

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Mając na uwadze fakt, że Rada ds. Konkurencyjności na swoim posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2006 r. uznała klastry za jedno z dziewięciu priorytetowych działań służących zwiększeniu innowacyjności na poziomie europejskim.

Mając na uwadze fakt, że prezydencja słoweńska wezwała Komitet Regionów do sporządzenia opinii do końca czerwca 2008 r., aby można było uwzględnić jego poglądy w przygotowywanym przez Komisję Europejską komunikacie w sprawie polityki dotyczącej klastrów (lipiec 2008 r.).

Mając na uwadze konkluzje prezydencji Rady Europejskiej z posiedzenia w Brukseli w dniach 13-14 marca 2008 r., zgodnie z którymi z jednej strony powinno się sprawniejsz koordynować wysiłki na rzecz poprawy ramowych warunków dla innowacji, w tym poprzez wzmocnienie powiązań między nauką a przemysłem oraz klastrami innowacyjnymi na światowym poziomie, a także rozwój klastrów i sieci regionalnych, z drugiej zaś umożliwić większy udział innowacyjnych MSP w klastrach przedsiębiorstw i w zamówieniach publicznych.

Uwagi ogólne

1. Wzywa przyszłą prezydencję francuską do dalszego zachęcania do organizowania wykładów, sporządzania analiz oraz przeprowadzania debat politycznych na temat klastrów oraz do poszukiwania nowych inicjatyw, które mogłyby stanowić część strategii w zakresie przygotowywanej przez Komisję polityki dotyczącej klastrów.

2. Rozumie, że termin „klaster” oznacza znajdującą się w geograficznym sąsiedztwie grupę przedsiębiorstw wyspecjalizowanych w ramach jednego sektora, powiązanych z określonymi dostawcami i z innymi przedsiębiorstwami z wzajemnie powiązanych gałęzi przemysłu, które jednocześnie konkurują i współpracują ze sobą. Sektor ten skupia szereg branż oraz wzajemnie się inspirujące dziedziny i rodzaje działalności. Klastry stają się w pełni rozwinięte, kiedy są one w stanie wykorzystać swoją współzależność do podjęcia dodatkowej działalności gospodarczej, w wyniku czego powstają synergie, które oznaczają wzrost całego sektora z korzyścią dla wszystkich członków klastra. Terminu *coopetition* używa się dla określenia strategii gospodarczej łączącej w sobie współpracę (*cooperation*) i konkurencję (*competition*), która jest charakterystyczną dla klastrów i zapewniającą możliwie największą konkurencyjność. Aby możliwa była pełna koordynacja w kontekście wielu szczebli, musi istnieć wzajemne zaufanie pomiędzy przedsiębiorstwami tworzącymi klaster i muszą one mieć wspólne cele i priorytety.

3. Uznaje słabość UE jeśli chodzi o przekształcanie pomysłów w nowe produkty i usługi oraz zauważa, że konieczne jest przyjęcie nowej polityki publicznej w celu ułatwienia wspólnych działań z udziałem różnych podmiotów społecznych zaangażowanych w tworzenie, przekazywanie i stosowanie wiedzy. Konkretnie rzecz ujmując, konieczne jest stworzenie nowych powiązań pomiędzy organami administracji publicznej, uczelniami, ośrodkami badawczymi i przedsiębiorstwami.

4. Uważa, że samo inwestowanie w badania i rozwój (B+R) jest niezbędne, lecz jak dotąd niewystarczające. Aby pobudzać innowacje w Europie, potrzebne jest połączenie sił i konkretne kierowanie środków przeznaczonych na badania do obszarów strategicznych.

5. Podkreśla, że koncentracja regionalna przedsiębiorstw sama w sobie nie gwarantuje rozwoju klastrów, czy też gospodarek sieciowych, synergii lub też poprawy konkurencyjności. Musi zostać osiągnięta masa krytyczna — wystarczające rozmiary produkcji, bez których nie może być mowy o klastrach. Należy także uwzględnić aspekty jakościowe i warunki zewnętrzne, szczególnie wzajemne zaufanie i zdrowe stosunki pomiędzy przedsiębiorstwami, aby można było skutecznie podjąć wspólne działania, oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju.

6. Uważa, że dostępne dane statystyczne nie wystarczają do oceny tych dwóch aspektów i proponuje, aby Europejskie Centrum Monitorowania Klastrów przeprowadziło analizę warunków wymaganych do wzięcia pod uwagę tych dwóch aspektów warunkujących występowanie klastra. Ponadto KR oferuje pomoc, jaką może służyć ze względu na swoje doświadczenie i swoją bliskość regionom.

7. Zgadza się, że klastry są ważną siłą napędową innowacji, przyczyniają się do poprawy konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju przemysłu i usług oraz stymulują rozwój gospodarczy regionów poprzez tworzenie dobrobytu i miejsc pracy, przyczyniając się w ten sposób do spójności terytorialnej, która jest jednym z celów UE zawartych w Traktacie z Lizbony.

8. Uważa, że w wielu przypadkach konieczne jest zaangażowanie władz publicznych i podmiotów prywatnych w działania stymulujące tworzenie klastrów i w pomaganiu im w utrzymaniu przodującej pozycji w swoich sektorach.

9. Sektor publiczny może również znacząco wspierać inicjatywy dotyczące klastrów w stawianiu czoła napotykanym wyzwaniom:

— pomagając im w ustalaniu celów i monitorowaniu wydajności;

— ułatwiając proces tworzenia, rozwoju i dojrzenia klastrów (w sposób przedstawiony w punkcie poniżej);

— włączając inicjatywy w zakresie klastrów do szerszego programu politycznego.

10. Jest także zdania, że rolą sektora publicznego powinno być stworzenie niezbędnych warunków zewnętrznych dla rozwoju klastrów, np. poprzez:

— zapewnienie wysokokwalifikowanego kapitału ludzkiego;

— uproszczenie procedur administracyjnych związanych z tworzeniem i rozwojem klastrów;

— zachęcanie do tworzenia ośrodków informacji i zintegrowanych centrów usługowych;

— wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami oświatowymi i klastrami, szczególnie poprzez tworzenie wspólnych ośrodków szkolenia specjalistycznego; byłoby korzystne, gdyby w każdym państwie członkowskim istniał przynajmniej jeden ośrodek specjalistycznego kształcenia i szkolenia w zakresie klastrów;

— zagwarantowanie dostępności odpowiednich instrumentów finansowych spełniających potrzeby klastrów i zapewnienie dobrych stosunków pomiędzy przedsiębiorcami, centrami innowacji, inwestorami i źródłami finansowania;

— usprawnianie kanałów koordynacji zarówno w obrębie jednego klastra jak i z innymi klastrami oraz poprawa stosunków pomiędzy klastrami a organami administracji publicznej;

— propagowanie zewnętrznych możliwości rozwoju klastrów, promowanie ich działalności w skali międzynarodowej i zachęcanie do tworzenia sieci transgranicznych; odpowiednia polityka publiczna może pomóc w stworzeniu „wizerunku marki” regionu — a także klastra — w celu zwiększenia możliwości wzrostu zewnętrznego;

— promowanie badań i rozwoju oraz innowacji w ich sferze oddziaływania, zwracając przy tym szczególną uwagę na czynniki kluczowe dla uruchomienia i rozwoju inicjatyw innowacyjnych, które mogłyby ponadto być pomocne w stymulowaniu sektora prywatnego;

— wspieranie i przyspieszanie inicjatyw prywatnych, mając na uwadze fakt, że trzy szczeble administracji — wspólnotowy, krajowy i regionalny — muszą być wzajemnie ze sobą powiązane, przy czym regiony odgrywają kluczową rolę, jeśli chodzi o formułowanie i realizację polityki wspierania klastrów.

Podkreśla jednak, że władze publiczne muszą unikać popełniania dwóch ważnych błędów:

— powinny one unikać tworzenia klastrów od zera, tam gdzie one nie istnieją. Klastry mają skłonność do rozwijania się w sposób naturalny, stąd też tworzenie ich w sposób sztuczny kończy się zwykle niepowodzeniem;

— z tych samych powodów powinny one unikać sztucznego wydłużania życia klastrów, jeśli rynki i technologie przyczyniły się do ich zmarginalizowania.

11. Uważa, że aby klastry były w stanie konkurować na rynku światowym, powinny one rozbudować silną sieć powiązań z przedsiębiorstwami, wyższymi uczelniami i władzami publicznymi oraz być zaangażowane w ciągły proces innowacji, który umożliwi im nieprzerwane tworzenie nowych synergii. Jest to jedyny sposób zapewnienia klastrów zdolności przyszłego utrzymania się na rynku. Należy mieć na uwadze fakt, że jakkolwiek doskonałość jest cechą klastrów, nie wszystkie klastry mogą osiągnąć ten sam poziom rozwoju lub podobny zasięg międzynarodowy. Doskonałość w tym kontekście tworzy się stopniowo, z biegiem czasu, poprzez określone zasoby finansowe, dobre zarządzanie i reformy strukturalne o charakterze rynkowym, zapewniające niezbędną mobilność czynników produkcji (kapitału wysokiego ryzyka oraz badaczy).

12. Uważa, że, obliczu obecnej globalizacji rynków, sprawą o zasadniczym znaczeniu jest tworzenie globalnych łańcuchów wartości (*global value chains — GVC*) poprzez klastry w celu poprawy koordynacji pomiędzy przedsiębiorstwami i ogólnego poziomu konkurencyjności. Chociaż innowacje są podstawową cechą wszystkich klastrów, należy podkreślić, że nie wszystkie klastry działają w sektorach o wysokim poziomie technologii, ponieważ niektóre rozwijają się także w sektorach o średnim lub niskim poziomie technologii.

13. Podkreśla, że klastry są szczególnie interesujące dla MŚP, gdyż stanowią one środowisko sprzyjające tworzeniu związków MŚP z wyższymi uczelniami i dużymi przedsiębiorstwami oraz umożliwiając im dostęp do międzynarodowych sieci handlowych.

14. Ostrzega jednak, że niektóre kraje i regiony koncentrują się nadmiernie na MŚP, przeocząc fakt, iż niedostateczna obecność dużych przedsiębiorstw może ograniczyć wpływ gospodarczy klastrów.

Wkład w agendę lizbońską

15. Uważa, że obecnie swobodny przepływ czynników produkcji i wysokie koszty w krajach rozwiniętych gospodarczo zachęcają do delokalizacji, na co należy zareagować poprzez ukierunkowanie systemów produkcji na rodzaje działalności charakteryzujące się większą wartością dodaną — przede wszystkim takie, które wymagają intensywnych badań i rozwoju oraz innowacji.

16. Uważa, iż **agenda lizbońska** była odpowiedzią na nowe wyzwania związane z globalizacją, zaś jej cele obejmowały: zwiększenie wartości kapitału ludzkiego w UE, poprawę spójności polityki innowacyjnej, tworzenie sprzyjających innowacjom ram legislacyjnych, promowanie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw innowacyjnych i poprawę wzajemnych powiązań w ramach systemu innowacji. Osiągnięcie tych celów pomoże nam przybliżyć się do społeczeństwa otwartego na innowacje i wiedzę, a tym samym konkurencyjnego — jeśli nie pod względem kosztów, to pod względem wartości dodanej.

17. Podkreśla, że, po to aby regiony stały się bardziej konkurencyjne, muszą one rozwijać sektory kapitałochłonne, wyraźnie innowacyjne, a ponadto dysponujące wysoko wyspecjalizowanymi zasobami ludzkimi.

18. Wskazuje na występowanie w Europie poważnego niedostatku prywatnych wydatków na badania i rozwój, lecz uważa, że samo zwiększenie wydatków publicznych na badania i rozwój nie ma sensu, jeśli przedsiębiorstwa nie przyjmą tych celów za swoje i nie podejmą niezbędnych inicjatyw. Ważne jest jednakże, aby na szczeblu krajowym publiczne wydatki na badania i rozwój były wystarczająco wysokie, by mogły być skuteczne. Jest to jedyny sposób skierowania tych środków, za pośrednictwem badań i innowacji, na rynek. Publiczne wydatki na badania i rozwój powinny stymulować prywatne badania i rozwój oraz innowacje, aby możliwe było znaczące zwiększenie odsetka PKB przeznaczanego na ten cel przez europejskie regiony. Aby to osiągnąć, należy podjąć działania w czterech głównych kierunkach:

- wspieranie **rozwoju klastrów** lub konglomeratów przedsiębiorstw i instytucji publicznych wokół działań wysoce innowacyjnych;
- promowanie tworzenia odpowiednich miejsc dla tej działalności, w których współistnieją wiedza (wyższe uczelnie) i gospodarka (przedsiębiorstwa) tzn. **parków** naukowo-technologicznych;
- promowanie instrumentów, zarówno finansowych jak i innych **wspierających tworzenie nowych przedsiębiorstw** innowacyjnych;
- pobudzanie wspólnych działań angażujących różne ośrodki wiedzy, badań i rozwoju oraz innowacji, propagowanie forów wymiany wiedzy i wspieranie tworzenia sieci regionów, które przodują w dziedzinie innowacji.

Rozwój wymiaru wspólnotowego

19. Przyjmuje z zadowoleniem działania prowadzone przy wsparciu ze strony Komisji Europejskiej za pośrednictwem szeregu programów i sieci, które doprowadziły do autentycznego postępu w dziedzinie projektowania i ustanawiania klastrów, umożliwiając wymianę doświadczeń.

20. Nie podaje w wątpliwość wsparcia Komisji Europejskiej dla rozwoju nowych i lepszych klastrów na szczeblu krajowym lub regionalnym. Uważa jednak, że potrzebne są informacje na temat określania lub rozwoju dobrych praktyk oraz ośrodki zajmujące się ustaleniem instrumentów, które można byłoby systematycznie stosować lub uwzględniać. Instrumenty te powinno się przedstawić użytkownikom w sposób prosty i przystępny. Zwraca uwagę, że w tym kontekście Komitet rozpoczyna właśnie badanie na temat: „Klasy i polityka dotycząca klastrów: przewodnik dla decydentów politycznych na szczeblu lokalnym i regionalnym”.

21. Wzywa jednak Komisję Europejską do opracowania programu ramowego w celu ułatwienia współpracy i wspólnych działań obejmujących wszystkie zainteresowane organy administracji oraz do przygotowania wytycznych w sprawie ustano-

wienia i powiązania klastrów — w tym także w sposób transgraniczny. Współpraca pomiędzy klastrami jest postrzegana jako obiecujący sposób wzmocnienia zdolności innowacyjnej Europy i zwrócenia uwagi inwestorów i innowatorów z całego świata. Dlatego też transgraniczna współpraca organizacji klastrów nie powinna ograniczać się wyłącznie do sfery europejskiej, lecz mieć miejsce na skalę światową, tak aby ostatecznym celem było utworzenie tzw. „world level clusters”.

22. Uważa, że współpraca pomiędzy klastrami leży w żywotnym interesie MŚP. Ułatwia ona niezbędny przepływ informacji, wymianę techniczną, i zwiększa możliwości wspólnego użytkowania infrastruktury badawczej i zasobów produkcyjnych.

23. Zauważa, że występuje wyraźna rozbieżność pomiędzy wyrażaną przez wiele klastrów chęcią rozwijania działalności gospodarczej w swoim własnym regionie lub kraju i wielkimi możliwościami, jakie stwarza wymiana informacji i najlepszych wzorców z sąsiadującymi klastrami z innych państw członkowskich.

24. Wzywa Komisję do usunięcia wszystkich barier utrudniających handel i inwestycje w Europie. Urzeczywistnienie rynku wewnętrznego jest podstawowym sposobem otwierania rynków na konkurencję.

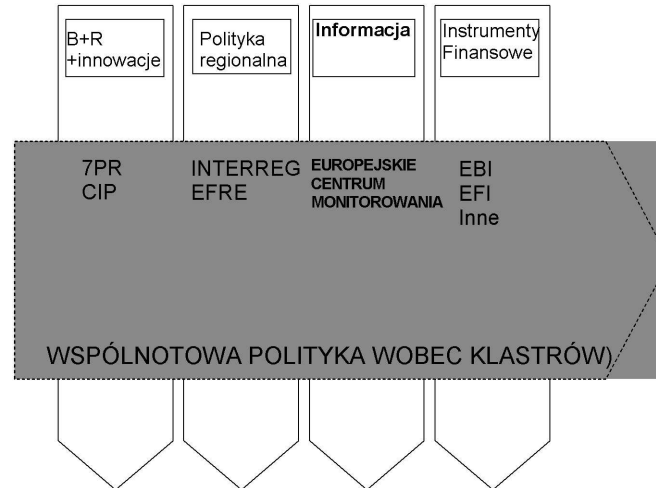
25. Wskazuje, że bariery w handlu, w połączeniu z różnicami w systemach prawnych oraz w systemach opieki społecznej, administracyjnych i podatkowych, mogą stanowić poważną przeszkodę we współpracy transgranicznej. Poza tym, bariery językowe także sprawiają, że klasy wolą zarządzać i prowadzić działalność w obrębie granic swoich krajów, ograniczając swoje powiązania międzynarodowe.

Zalecenia KR-u

26. Zaleca, aby Komisja Europejska uporządkowała rozproszone środki przeznaczone na promocję klastrów w UE i uważa, że powinno się je zgrupować w ramach jednej określonej linii działania na rzecz promocji klastrów i wspierania współpracy pomiędzy nimi.

27. Jako niezbędne uzupełnienie coraz większej roli przypisywanej przez Komisję władzom regionalnym w zakresie promowania, koordynacji i optymalnego wykorzystania inicjatyw tworzenia klastrów KR uważa, że Komisja powinna lepiej zaznajamiać regiony z inicjatywami, które bezpośrednio prowadzi w dziedzinie badań i innowacji (głównie 7. PR i program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji). W tym samym kontekście należy szczególnie zadbać o zapewnienie właściwej współpracy z niezależnymi agencjami utworzonymi przez Komisję w zakresie badań i innowacji oraz z WIT (wspólne inicjatywy technologiczne).

28. Wzywa do integracji i harmonizacji kryteriów wspierania klastrów na szczeblu europejskim, co zdaniem Komitetu byłoby zasadniczym uzupełnieniem istniejącej polityki współpracy na wszystkich szczeblach, w celu stworzenia jednolitej wizji zorganizowanego działania. Zastąpiłaby ona podejście cząstkowe, reprezentowane przez różne europejskie inicjatywy w sprawie klastrów, które obecnie istnieją w wielu dziedzinach (badania i rozwój, polityka współpracy międzyregionalnej, śledzenie technologii i konkurencji, pomoc przy finansowaniu projektów, itp.).

29. Podkreśla, że wszystkie działania wynikające z tej wszechstronnej wizji powinny koncentrować się na wzroście i konkurencyjności oraz na priorytetowych obszarach działania, które muszą wykraczać poza prostą wymianę doświadczeń i informacji. Powinny one obejmować wspólne projekty i inicjatywy, wymianę personelu i beneficjentów pomiędzy projektami, rozwój wspólnotowych sieci i instytucji, itp.

W tym celu proponuje:

1. REALIZACJĘ WSPÓLNYCH RAM STRATEGICZNYCH DLA KLASTRÓW

Uważa, że powinny istnieć **ogólne ramy strategiczne** jednoczące podejścia różnych zainteresowanych podmiotów (administracji publicznej, wyższych uczelni, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw) pozwalające na przeprowadzenie w sposób skoordynowany trzech wspomnianych powyżej procesów:

- umożliwienia tworzenia warunków stymulujących tworzenie klastrów;
- wspierania realizacji inicjatyw zaproponowanych przez klastry;
- stworzenia wzajemnych powiązań między klastrami, zarówno w skali krajowej jak i transgranicznej, w celu współpracy i wymiany doświadczeń.

W związku z tym proponuje jako pierwszy krok w kierunku opracowania ram strategicznych utworzenie grupy ekspertów wysokiego szczebla, która zbadałaby tę kwestię i wyznaczyła Radzie i Komisji kierunek integracji i harmonizacji kryteriów.

Grupa ta powinna dysponować dużym stopniem niezależności, a przewodniczyć jej powinna osoba ciesząca się uznaniem w Europie w tej dziedzinie. Powinna ona także obejmować przedstawicieli wszystkich grup zainteresowanych tą tematyką: świata polityki, różnych administracji, w szczególności regionalnych, przedsiębiorstw mających doświadczenie w zarządzaniu klastrami, uniwersytetów, ośrodków badawczych i technologicznych oraz jednostek finansowych i innych ewentualnych podmiotów finansujących (sieci „aniołów biznesu”, funduszy kapitału wysokiego ryzyka itp.).

Ocenia, że niniejsze ramy strategiczne pozwoliłyby odnosić korzyści z różnych już istniejących inicjatyw dotyczących klastrów w określonych dziedzinach oraz doprowadziłyby do ich zintegrowania, tworząc linie działania pozwalające wspierać rozwój procesów określających ewolucję klastrów.

FAZA INKUBACJI

- Tworzenie warunków środowiskowych niezbędnych dla rozwoju klastrów
- Świadczenie pomocy finansowej w celu ułatwienia wzajemnego powiązania małych i dużych przedsiębiorstw na danym terenie i wykorzystania potencjalnych synergii
- Zaangażowanie przedsiębiorstw będących „lokomotywami rozwoju”
- Kontakty z ośrodkami badawczymi w sektorze

FAZA ROZRUCHU

- Rozwój stosunków opartych na zaufaniu
- Tworzenie wzajemnych powiązań przedsiębiorstw z różnych klastrów w celu utworzenia transgranicznych meta-klastrów
- Stworzenie własnej struktury organizacyjnej i wizerunku marki
- Przygotowanie strategicznego kalendarza współpracy

FAZA WZROSTU

- Tworzenie i rozwój własnych projektów
- Włączenie klastrów do europejskich platform technologicznych
- Sojusze pomiędzy klastrami; platforma współpracy międzyregionalnej
- Rozpowszechnianie wyników współpracy pomiędzy klastrami; zapewnienie dotarcia w ten sposób wyników projektu do innych regionów
- Nowe produkty jako wynik wspólnych inicjatyw

FAZA DOJRZAŁOŚCI

- Własne patenty i innowacje
- Pojawienie się komercyjnych sub-klastrów
- Partnerstwa strategiczne na rzecz rozwoju gospodarczego
- Przyciągnięcie nowych inwestycji do regionu.

2. DZIAŁANIA PROMUJĄCE TWORZENIE RAM STRATEGICZNYCH NADAJĄCYCH WIARYGODNOŚĆ PROCESOWI

Uznaje potrzebę stymulowania **współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami** tworzącymi klastry, propagując utworzenie sieci zespołów klastrów najwyższej klasy pozwalającej na wspólne korzystanie z usług i najlepszych rozwiązań na szczeblu europejskim i światowym, np. poprzez:

- opracowywanie i wprowadzanie instrumentów współpracy w celu dzielenia się wiedzą nabytą przez klastry regionalne;
- promowanie imprez, spotkań i „dni partnerskich” (*match-days*) z różnymi podmiotami, w szczególności z przedsiębiorstwami z różnych klastrów;
- sporządzanie wspólnego rocznego sprawozdania z działalności dla wszystkich europejskich klastrów;
- wspieranie rozwoju wspólnych usług w dziedzinie szkoleń, informacji itp.

Podkreśla, że podstawowe znaczenie dla administracji publicznej ma propagowanie **projektów dotyczących przyszłego popytu** poprzez:

- połączenie centrów monitorowania i podmiotów śledzących technologie w różnych regionach dzięki utworzeniu europejskiego systemu śledzenia badań i innowacji w przemyśle oraz polepszenie informacji na temat potencjału intelektualnego, w celu przewidywania możliwych rozwiązań po stronie popytowej oraz technologii tworzących wartość dodaną;
- zachęcanie do współpracy z europejskimi platformami technologicznymi;
- realizowanie wspólnych projektów publicznych z udziałem kilku regionów (wspólne specyfikacje i procedury zamówień);
- promowanie wspólnych przepisów w różnych obszarach, które zachęcą lub spowodują rozwój innowacyjnych technologii.

Podkreśla, że bardzo ważne znaczenie ma połączenie istniejących informacji w jedną **Europejską Platformę Informacji o Klastrach (INFOCLUSTER)**, wyposażoną w cechy przydatne dla przedsiębiorstw (które obecnie są dostępne tylko częściowo). W związku z tym uważa, że organem najodpowiedniejszym do pełnienia roli platformy informacji mogłoby być Europejskie Centrum Monitorowania Klastrów:

- system informacji regionalnej, integrujący istniejące obecnie elementy infrastruktury badawczej, ośrodki badań, przedsiębiorstwa działające aktywnie w sferze badań i rozwoju oraz innowacji, wyższe uczelnie i pozostałe podmioty, priorytetowe dziedziny badań, kluczowe kontakty techniczne i polityczne, itp.; instrument ten ułatwiłby wspólne działania ośrodków wiedzy i klastrów; mogłaby nim zarządzać Komisja Europejska we współpracy z KR-em, co zaowocowałoby kontaktami z regionami i klastrami istniejącymi na poziomie regionalnym;
- dynamiczny europejski barometr konkurencyjności, umożliwiający każdemu klastrowi dokonywanie porównań z innymi klastrami o zbliżonych cechach i określenie swojej pozycji w stosunku do konkurencji;
- przegląd polityki dotyczącej klastrów przedstawiający politykę krajową i regionalną w każdym obszarze geograficznym i we wszystkich dziedzinach (finansowanie badań i rozwoju oraz innowacji, instrumenty wsparcia finansowego, szkolenia i wymiany, itp.) na potrzeby wymiany informacji;
- różne sprawozdania na temat najlepszych praktyk dzielenia się wiedzą, jakie stosują przedsiębiorstwa lub klastry.

Uważa za niezbędne propagowanie współpracy pomiędzy **instrumentami finansowymi na rzecz innowacji** (kapitał/pożyczki/pomoc bezpośrednia) w regionach lub krajach, w celu ułatwienia inwestowania w duże projekty obejmujące kilka regionów z różnych krajów europejskich poprzez klastry, które mogłyby skorzystać z większego wsparcia ze strony funduszy europejskich, takich jak EBI i EFI.

Jest zdania, że klastry mogą wspólnie **wykorzystywać zasoby i usługi** w celu uzyskania wspólnego dostępu do wysokiej jakości usług:

- wyspecjalizowane giełdy pracy i programy wymiany i szkoleń dla badaczy w sektorze prywatnym;
- mobilność przedsiębiorstw wspólnie wykorzystujących obiekty i usługi inkubatorów;
- wymiana wiedzy technicznej, struktur badawczych i urządzeń produkcyjnych dla uzyskania korzyści skali i zakresu;
- europejski system śledzenia w dziedzinie badań i innowacji przemysłowych oraz poprawa informowania na temat potencjału intelektualnego.

Bruksela, 19 czerwca 2008 r.

3. **ŚRODKI OCENY** DOKONYWANEJ EX-ANTE, PODCZAS I EX-POST, KTÓRE MAJĄ SŁUżyć ZA PUNKT ODNIESIENIA DLA PRZYSZŁYCH INICJATYW

Uważa, że ocena jest sposobem badania, które może wykorzystywać określone techniki i odpowiadać na następujące pytania: czy potrzeby klastrów zostały spełnione? Czy przyjęta polityka została właściwie zaprojektowana i prawidłowo zrealizowana? Czy przyniesie ona pożądany skutek? Czy można ponownie zająć się niezrealizowanymi celami? Czy można zwiększyć skuteczność zastosowanej polityki?

Uważa ocenę za instrument, który należy stosować przez cały okres wdrażania i który, poza innymi korzyściami powinien zwiększyć wiarygodność polityki wobec klastrów.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE
